

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра Економіки та митної справи
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

_____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ЗПВС 02 Методологія наукових досліджень _____
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 051 Економіка _____
(код і найменування спеціальності)

освітня програма _____ Митна справа _____
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет _____ ІУП, МТЕ _____
(найменування інституту, факультету)

мова навчання _____ українська _____

Робоча програма з дисципліни Методологія наукових досліджень
(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності 051 Економіка
 освітня програма Митна справа
 „29” серпня 2019 року - 10 с.

Розробники: Соколов А.В., завідувач кафедри економіки та митної справи,
 к.держ.упр., доц.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та митної справи

Протокол від “29” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри економіки та митної справи
 “29” серпня 2019 року

 (Соколов А.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету
міжнародного туризму та економіки
(найменування факультету)

Протокол від. “30” серпня 2019 року № 1

“30” серпня 2019 року

Голова (Васильєва О.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація): 051 Економіка за освітньою програмою Митна справа	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Інші види	
		12 год.	год.
		Самостійна робота	
		56 год.	88 год.
Індивідуальні завдання: 24 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної форми навчання - 7% до 93%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів базових теоретичних знань та практичних навичок організації, проведення та представлення науково-дослідної роботи.

Завдання: вивчення основних понять та ключових положень методологія наукових досліджень, формування практичних навичок організації, проведення та представлення науково-дослідної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

загальні компетентності:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність реалізовувати інноваційні проекти.

фахові компетентності:

- здатність систематизувати наукові засади управління інноваційним розвитком підприємств;
- здатність організовувати, проводити наукові дослідження та впроваджувати їх результати;
- уміння розробляти документацію, презентувати і захищати результати наукової та професійної діяльності.

очікувані програмні результати навчання:

- показувати уміння креативно мислити, генерувати нові ідеї у професійній діяльності;
- використовувати державну ділову мову для забезпечення результативної наукової та професійної діяльності у сфері державної фіскальної служби;
- застосовувати набуті знання для розробки заходів щодо міжнародної співпраці органів фіскальної служби та підприємницьких структур;
- застосовувати сучасні методи і технології для проведення прикладних досліджень у сфері зовнішньоекономічної діяльності та митної справи;
- вміти визначати, аналізувати економічні проблеми в діяльності митних органів та розробляти заходи щодо їх вирішення;
- застосовувати інноваційні підходи в організації діяльності підприємницьких структур та органів фіскальної служби;
- здатний систематизувати наукові засади управління інноваційним розвитком підприємств;
- вміти планувати, організовувати і проводити наукові дослідження, демонструвати та оприлюднювати результати наукових робіт;
- здатний аналізувати глобальні проблеми економічного розвитку та знати основні теорії розвитку глобальної економіки.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історико-філософські та методологічні засади наукового дослідження.

Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі:

Виникнення та еволюція науки. Теоретичні та методологічні принципи науки. Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 2 . Технологія наукових досліджень

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Електронний пошук наукової інформації.

Тема 3 . Науково-дослідна робота студентів

Навчально-дослідна робота студентів (НавДРС). Науково-дослідна робота студентів (НДРС).

Змістовий модуль 2. Науково-дослідна робота: організація, проведення, представлення.

Тема 4 Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень

Види наукових публікацій. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Наукова доповідь (повідомлення). Правила оформлення публікацій.

Тема 5 Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження

Сутність магістерської роботи, її структура. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи.

Тема 6. Оформлення і захист магістерської роботи

Загальний зміст магістерської та вимоги до її оформлення. Правила подання текстового матеріалу. Правила подання ілюстрацій, таблиць і формул. Оформлення посилань і цитування. Додатки. Захист магістерської роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	Ін..в.	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорія ймовірностей.												
Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі	20	2	2	2	4	10	20	1,0	0,25		4	14,75
Тема 2. Технологія наукових досліджень	20	2	2	2	4	10	20	1,0	0,5		4	14,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 3. Науково-дослідна робота студентів	20	2	2	2	4	10	20	1,0	0,25		4	14,75
Разом за змістовим модулем 1	60	6	6	6	12	30	60	3	1		12	44
Змістовий модуль 2. Математична статистика.												
Тема 4. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень	20	4	4	2	4	6	20	1,0	0,25		4	14,75
Тема 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	20	2	2	2	4	10	20	1,0	0,5		4	14,5
Тема 6. Оформлення і захист магістерської роботи	20	2	2	2	4	10	20	1,0	0,25		4	14,75
Разом за змістовим модулем 2	60	8	8	6	12	26	60	3	1		12	44
Усього годин	120	14	14	12	24	56	120	6	2		24	88

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука й наукові дослідження в сучасному світі	2
2	Технологія наукових досліджень	2
3	Науково-дослідна робота студентів	2
4	Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень	4
5	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	2
6	Оформлення і захист магістерської роботи	2

7. Теми інші види

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Захист індивідуальних домашніх завдань по першому модулю	4
	Перший модульний контроль (тестування)	2
	Захист індивідуальних домашніх завдань по другому модулю	4
	Другий модульний контроль (тестування)	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука й наукові дослідження в сучасному світі	10
2	Технологія наукових досліджень	10
3	Науково-дослідна робота студентів	10
4	Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень	6
5	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	10
6	Оформлення і захист магістерської роботи	10
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – 2 індивідуальних домашніх завдання (по одному у кожному змістовному модулі).

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленевого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

показувати уміння креативно мислити, генерувати нові ідеї у професійній діяльності;

використовувати державну ділову мову для забезпечення результативної наукової та професійної діяльності у сфері державної фіскальної служби;

застосовувати набуті знання для розробки заходів щодо міжнародної співпраці органів фіскальної служби та підприємницьких структур;

застосовувати сучасні методи і технології для проведення прикладних досліджень у сфері зовнішньоекономічної діяльності та митної справи;

вміти визначати, аналізувати економічні проблеми в діяльності митних органів та розробляти заходи щодо їх вирішення;

застосовувати інноваційні підходи в організації діяльності підприємницьких структур та органів фіскальної служби;

здатний систематизувати наукові засади управління інноваційним розвитком підприємств;

вміти планувати, організовувати і проводити наукові дослідження, демонструвати та оприлюднювати результати наукових робіт;

здатний аналізувати глобальні проблеми економічного розвитку та знати основні теорії розвитку глобальної економіки.

12. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на семінарських заняттях, захист індивідуального домашнього завдання, аудиторне тестування.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, тестування.

13. Критерії оцінювання

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю по кожному змістовному модулю враховуються наступні види робіт:

- повнота відповіді та активність роботи студента на семінарському занятті оцінюється до 12 балів (3 практичних заняття по 12 балів = 36 балів);
- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 40 балів;
- модульний контроль (тестування) – до 24 балів.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Для студентів заочної форми навчання навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час підсумкового контролю враховуються наступні види робіт:

- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті контрольної роботи студента оцінюється до 76 балів;
- тестування – до 24 балів.

Оцінки «зараховано» заслуговує студент, який виявив повне (певне) знання навчального матеріалу, успішно (частково) виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну літературу. Оцінка «зараховано» виставляється студентам, які засвідчили системні (не системні) знання понять та принципів навчальної дисципліни і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення (використання) під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінка «незараховано» виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою, а також студентам, у яких відсутні знання базових положень навчальної дисципліни або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів спеціальностей 051 «Економіка» за освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та організація електронної торгівлі та біржової діяльності» / Укл.: М.В. Гудзь, А.В. Соколов. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 34 с.

2. Методичні рекомендації з виконання контрольних робіт для студентів-

заочників до курсу «Методологія наукових досліджень» для студентів спеціальностей 051 «Економіка» за освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та організація електронної торгівлі та біржової діяльності» / Укл.: М.В. Гудзь, А.В. Соколов. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 54 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
2. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. - К.: МАУП, 2004. - 216 с.
3. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 212 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.

Допоміжна

5. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. - Тернопіль: Економічна думка, 2005. - 124 с.
6. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - К.: Знання, 2004. - 307 с.
7. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: Навч. посібник / І. П'ятницька-Позднякова. — К.: [б.в.], 2003. — 116 с.
8. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень [Текст] / В. К. Сидоренко. — К.: 2000. — РНКЦ «ДІНІТ», 2000. — 259 с.
9. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. — К.: Лібра, 2004. — С. 310-329.
10. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. — К.: АБУ, 2002. — 480 с.
11. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. — К.: Знання, 2005. — 310 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Навчальний посібник з методології та організації наукових досліджень: режим доступу:
http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_0sn_metod_ta_org_nauk_dosl.pdf
2. Web-ресурси з методології наукових досліджень: режим доступу:
http://ism-lnu.podia.com.ua/wp-content/vidannia/pidr/metod_nauk_dosl.pdf